

บทที่ 5

แนวความคิดเกี่ยวกับการประกันเงินฝากในประเทศไทย

1. ความหมายของการประกันเงินฝาก

ความหมายของการประกันเงินฝากอาจสรุปได้ว่า หมายถึงการที่รัฐได้จัดให้มีองค์การหนึ่ง ๆ ขึ้นมา เพื่อทำหน้าที่รับประกันเงินฝาก ซึ่งได้ฝากเอาไว้ในสถาบันการเงินที่กำหนดเอาไว้ และองค์การนั้น ๆ จะจ่ายเงินทดแทนจำนวนหนึ่งให้แก่ผู้ฝากเงินในกรณีที่สถาบันการเงินนั้นไม่สามารถจ่ายเงินฝากคืนให้แก่ผู้ฝากเงิน

การประกันเงินฝากเป็นมาตรการทางกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองผู้ฝากเงินไม่ให้ได้รับความเสียหาย หรือได้รับความเสียหายเพียงบางส่วนในกรณีเงินฝากเกินกว่าจำนวนเงินคุ้มครองที่กำหนดไว้ เนื่องจากการที่สถาบันการเงินไม่สามารถจ่ายเงินฝากคืนให้แก่ผู้ฝากเงินได้ไม่ว่ากรณีใด ๆ การที่ประชาชนผู้ฝากเงินได้ฝากเงินไว้ที่สถาบันการเงิน ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ฝากเงินกับสถาบันการเงินมีผลทางกฎหมายในลักษณะหนึ่ง ผู้ฝากเงินเป็นเจ้าของและสถาบันการเงินเป็นลูกหนี้ ซึ่งการฝากเงินนั้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้บัญญัติเอาไว้ดังนี้

มาตรา 872 ถ้าฝากเงิน ท่านให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้รับฝากไม่พึงต้องส่งคืนเป็นเงินทองตราอันเดียวกันกับที่ฝากแต่จะต้องคืนเงินให้ครบตามจำนวน

อนึ่งผู้รับฝากจะเอาเงินซึ่งฝากนั้นออกใช้ก็ได้ แต่ต้องคืนเงินให้ครบจำนวนเท่านั้น แม้ว่าเงินฝากนั้นจะได้สูญหายไปด้วยเหตุสุดวิสัยก็ตาม ผู้รับ

ฝากก็ต้องการเงินเป็นจำนวนตั้งแต่วันนั้น

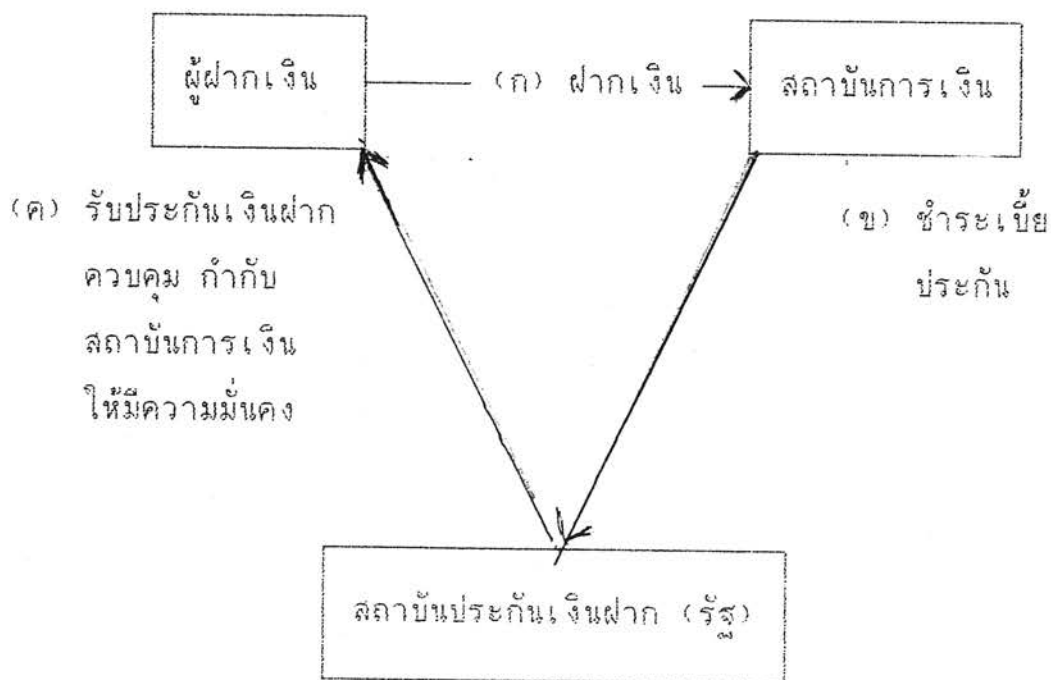
ซึ่งตามบทบัญญัติดังกล่าวนี้ อาจสรุปได้ว่า ผู้รับฝากเงินสามารถนำเงินฝากออกหาประโยชน์ได้ แต่ต้องมีหน้าที่คืนเงินฝากให้ครบจำนวน ให้แก่ผู้ฝากเงิน แม้ว่าเงินฝากนั้นจะสูญหายไปเพราะเหตุสุดวิสัยก็ตาม แต่กฎหมายไม่ได้บัญญัติให้ลูกหนี้ซึ่งเป็นผู้รับฝากเงินต้องนำมาให้เจ้าหนี้ยึดถือเอาไว้ เป็นการประกันการชำระหนี้ ในการฝากเงินดังกล่าว จึงเป็นหน้าที่ของประชาชนผู้ฝากเงินซึ่งเป็นเจ้าหนี้ยึดถือการแสวงหาเลือกฝากเงินไว้กับ สถาบันการเงินที่มีความมั่นคง

เนื่องจากสถาบันการเงินไม่ได้แสดงสินทรัพย์และหนี้สินตลอดจนฐานะการเงินอย่างละเอียด อาทิ การปล่อยหนี้ที่ไม่มีคุณภาพ หรือการขาดทุนจากการค้าเงินตราต่างประเทศ และอื่น ๆ ให้สาธารณชนรับรู้ ดังนั้นประชาชนจึงไม่มีโอกาสรู้ว่าสถาบันการเงินไหนมีความมั่นคง นอกจากการสังเกตจากราคาหุ้นของสถาบันการเงินในตลาดหลักทรัพย์ หรือจากการจ่ายเงินปันผลของสถาบันการเงิน การมีองค์กรใดองค์กรหนึ่งต่อไปนี้เรียกว่า สถาบันประกันเงินฝาก มาทำหน้าที่รับผิดชอบในการจ่ายเงินทดแทน ให้แก่ประชาชนผู้ฝากเงินเจ้าหนี้ จะเป็นการเสริมสร้างความมั่นใจแก่ประชาชนได้ เงินฝากนั้นจะได้รับการคุ้มครองจากสถาบันประกันเงินฝากและเป็นการสร้างความชอบธรรมให้แก่ประชาชนผู้ฝากเงินเจ้าหนี้ ในแง่ของหลักประกันในการชำระหนี้อีกด้วย

2. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ฝากเงิน สถาบันการเงินและสถาบันประกันเงินฝาก

โครงสร้างทางกฎหมายของการประกันเงินฝากแล้ว ในประเทศต่างๆ มักนิยมให้สถาบันประกันเงินฝาก เป็นองค์กรของรัฐและดำเนินงานโดยรัฐ สถาบันการเงินกรณีที่เป็นสมาชิกของสถาบันประกันเงินฝากย่อมมีหน้าที่ชำระ

เบี้ยประกัน สำหรับผู้ฝากเงินไม่มีหน้าที่ต้องชำระเบี้ยประกัน เนื่องจากการฝากเงินมีสภาพเหมือนกับการให้กู้ยืมเงินโดยไม่มีหลักประกัน ดังนั้นการมีสถาบันประกันเงินฝากจะเป็นการคุ้มครองผู้ฝากให้มีสิทธิได้รับเงินทดแทนจำนวนหนึ่งจากสถาบันประกันเงินฝากตามวงเงินที่ได้กำหนดคุ้มครองไว้ ในกรณีที่สถาบันการเงินไม่สามารถจ่ายเงินฝากคืนให้แก่ผู้ฝากเงินได้ เนื่องจากล้มละลายหรือถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือปิดกิจการ หรือเนื่องจากกรณีใดก็ตาม และในการนี้สถาบันประกันเงินฝากยังมีอำนาจในการควบคุมกำกับสถาบันการเงิน เพื่อให้มีความมั่นคงอีกทางหนึ่งด้วย ทำให้สถาบันประกันเงินฝากแตกต่างไปจากบริษัทประกันภัยโดยทั่วไป ความสัมพันธ์สามฝ่ายอาจแสดงได้ดังนี้

- (ก) ผู้ฝากเงิน ฝากเงินไว้กับสถาบันการเงิน
- (ข) สถาบันการเงิน มีหน้าที่ชำระดอกเบี้ยประกันให้แก่ สถาบันประกันเงินฝากโดยคำนวณ จากฐานของเงินฝาก
- (ค) สถาบันประกันเงินฝากรับประกันเงินฝากของผู้ฝากเงินที่ได้ฝากเงินไว้ในสถาบันการเงินที่กำหนดเอาไว้ และจะจ่ายเงินทดแทนให้แก่ผู้ฝาก

เงินในกรณีที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาตหรือปิดกิจการหรือล้มละลาย หรือมีเหตุไม่สามารถจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงิน ไม่ว่าจะกรณีใด ๆ เงินที่จ่ายเป็นค่าทดแทนดังกล่าวนั้น ตามหลักการแล้ว เป็นเงินที่ได้รับมาจากเบี้ยประกันที่สถาบันการเงินได้ชำระให้แก่สถาบันประกันเงินฝากนั่นเอง

นอกจากการจ่ายเงินทดแทนซึ่งเป็นการคุ้มครองผู้ฝากเงินโดยตรง แล้วการควบคุมกำกับสถาบันการเงินใดมีความมั่นคง ก็เป็นการคุ้มครองผู้ฝากเงินโดยทางอ้อมอีกทางหนึ่ง เนื่องจากสถาบันประกันเงินฝากมีหน้าที่ต้องจ่ายเงินทดแทนให้แก่ผู้ฝากเงินโดยไม่มีข้อยกเว้นใด ๆ หากปรากฏว่า สถาบันการเงินทุกแห่งล้วนประสบปัญหาและล้มละลาย สถาบันประกันเงินฝาก อาจไม่มีเงินจ่ายให้แก่ผู้ฝากเงิน เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่ต้องให้สถาบันประกันเงินฝาก มีอำนาจในการควบคุมกำกับสถาบันการเงินให้มีความมั่นคงและในขณะเดียวกันก็ให้มีอำนาจในการให้ความช่วยเหลือในด้านการเงินแก่สถาบันการเงินในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดสภาพคล่อง การซื้อหุ้นเพิ่มทุนของสถาบันการเงิน ตลอดจนการรับโอนทรัพย์สินหนี้สิน การส่งเสริมการควบคุมกิจการหรือการรวบรวมกิจการของสถาบันที่ประสบปัญหา เข้ากับสภาพการเงินที่มั่นคงอีกแห่งหนึ่ง เป็นต้น

3. การประกันเงินฝากเทียบกับการค้ำประกันและการประกันภัยค้ำจุน

3.1 การเกิดสัญญา

การประกันเงินฝาก มีผลต่อเมื่อรัฐได้บังคับหรือเมื่อสถาบันการการเงินสมัครเข้าเป็นสมาชิกของสถาบันเงินฝาก ส่วนการค้ำประกัน มีผลต่อเมื่อลูกหนี้ผู้ค้ำประกันทำสัญญาค้ำประกันหนี้ ของบุคคลอื่น ๆ และการประกันภัยค้ำจุน ต้องมีผู้เอาประกันภัยทำสัญญากับผู้รับประกันภัย

3.2 การชำระเบี้ยประกัน

สถาบันการเงินมีหน้าที่ชำระเบี้ยประกัน ส่วนการค้าประกันผู้ค้าประกันไม่ต้องชำระเบี้ยประกันและประกันภัยค้าจุน ผู้เอาประกันภัยมีหน้าที่ชำระเบี้ยประกัน

3.3 เหตุที่ต้องจ่ายเงินทดแทน

สถาบันประกันเงินฝากจ่ายเงินทดแทนให้แก่ผู้ฝากเงินเมื่อสถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาต ล้มละลาย ส่วนการค้าประกันผู้ค้าประกันจะต้องรับผิดชอบเจ้าหนี้เมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ สำหรับการประกันภัยค้าจุน ผู้รับประกันภัย จ่ายเงินทดแทนเฉพาะในกรณีวินาศภัยได้เกิดขึ้นแก่บุคคลภายนอก โดยความผิดของผู้เอาประกันภัย

3.4 การรับช่วงสิทธิ์

สถาบันประกันเงินฝาก เมื่อจ่ายเงินทดแทนให้แก่ผู้ฝากเงินแล้ว ย่อมรับช่วงสิทธิ์จากผู้ฝากเงินไปไว้เบี้ยจากสถาบันการเงิน ส่วนผู้ค้าประกันเมื่อได้ชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้แล้ว ย่อมรับช่วงสิทธิ์ไปไว้เบี้ยจากลูกหนี้ได้ แต่การประกันภัยค้าจุนผู้รับประกันภัยเมื่อจ่ายเงินให้แก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายแล้ว ไม่มีสิทธิ์รับช่วงสิทธิ์มาไว้เบี้ยจากผู้เอาประกันภัย

เมื่อพิจารณาดูแล้ว ผู้เขียนเห็นว่า การประกันเงินฝากมีลักษณะแตกต่างไปจากการค้าประกันและการประกันภัยค้าจุน

4. แนวความคิดเกี่ยวกับการประกันเงินฝากในประเทศไทย

สถาบันการเงินประเภทธนาคารพาณิชย์ บริษัทเงินทุน บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์และบริษัทเครดิตฟองซิเอร์ ตามที่กล่าว ในบทที่ 1 ว่า เป็นสถาบัน

การเงินที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจ การประกอบกิจการต้องได้รับอนุญาตจากรัฐคือต้องมี ใบอนุญาตประกอบกิจการ โดยสามารถระดมเงินออมจากประชาชน ในการที่สถาบันการเงินรับเงินออมประชาชนนั้น สถาบันการเงินไม่ได้มอบหลักประกันในทางทรัพย์สินหรือหาบุคคลมาค้ำประกันในการชำระหนี้ของสถาบันการเงินให้แก่ผู้ฝากเงินหรือจัดหาผู้ค้ำประกันใด ๆ มารับผิดแทนสถาบันการเงินและไม่มีกฎหมายกำหนดให้กระทรวงการคลัง และธนาคารแห่งประเทศไทย ในฐานะผู้ควบคุมกำกับสถาบันการเงิน ต้องรับผิดชอบต่อผู้ฝากเงินตามปัญหาที่กล่าวเอาไว้ข้างต้น

เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้ฝากเงิน ควรมีองค์กรใดองค์กรหนึ่งทำหน้าที่คุ้มครองผู้ฝากเงินในกรณีที่สถาบันการเงินไม่สามารถจ่ายเงินแก่ผู้ฝากเงินได้ให้องค์กรใดองค์กรหนึ่งมารับผิดชอบ ในการปกป้องฐานะสถาบันการเงินและให้ความคุ้มครองผู้ฝากเงิน ทั้งนี้โดยมีกฎหมายบัญญัติเอาไว้โดยตรง และเป็นองค์กรที่เลี้ยงตนเองได้ โดยสถาบันการเงินเป็นผู้จ่ายเบี้ยประกันเหมือนกับ ในต่างประเทศ อาทิเช่น สหรัฐอเมริกา มีกฎหมายประกันเงินฝากผู้เขียนได้กล่าวเอาไว้ในบทที่ 8 และสำหรับแนวความคิดในการจัดให้มีองค์กรเพื่อรับผิดชอบต่อผู้ฝากเงินในประเทศไทยนั้น เป็นผลสืบเนื่องจากวิกฤติการณ์ในตลาดหลักทรัพย์และวิกฤติการณ์ที่เกิดขึ้นกับบริษัทราคาเงินทุน จำกัด เมื่อประมาณเดือนเมษายน 2522

วิกฤติการณ์ดังกล่าว ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในการดำเนินงานของบริษัทเงินทุนและหลักทรัพย์และพากันถอนเงินฝากเป็นจำนวนมากในระยะเวลานั้น ทำให้เกิดความกระทบกระเทือนต่อสถาบันการเงินประเภทนี้เป็นอย่างมากถึงแม้ในระยะต่อมา เหตุการณ์ต่าง ๆ จะได้คลี่คลายไปในทางที่ดีขึ้น แต่ก็แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นที่ทางการจะต้องเข้ามามีบทบาทในการเรียกความเชื่อถือของประชาชนให้กลับคืนมา มาตรการสำคัญอันหนึ่งเพื่อการนี้ก็คือการประกันเงินฝาก โดยธนาคารแห่งประเทศไทยได้จัดตั้งคณะทำงานขึ้นเพื่อ

ศึกษาและยกร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งสถาบันประกันเงินฝากแห่งประเทศไทย¹ ซึ่งได้ยกร่างเรียบร้อยแล้วแต่ยังมีได้เข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา ทั้งๆที่ผ่านการอนุมัติในหลักการจากคณะรัฐมนตรีไปตั้งแต่ 30 กันยายน 2523

ต่อมาในช่วงปี พ.ศ. 2526 ต่อเนื่องปี พ.ศ. 2527 ซึ่งเป็นช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์ขึ้นในระบบสถาบันการเงิน สถาบันการเงินหลายแห่งถึงกับล้มละลาย และอีกหลายแห่งประสบปัญหาในการดำเนินงาน ทำให้ความเชื่อมั่นและความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อระบบสถาบันการเงินเสื่อมลงมาก มีการถอนเงินฝากออกจากสถาบันการเงินเป็นจำนวนมาก จนเกิดปัญหากระทบไปถึงระบบการเงินของประเทศ รัฐบาลในขณะนั้นได้เล็งเห็นว่า หากปล่อยให้เป็นเช่นนี้ต่อไปอาจจะทำให้สถาบันการเงินต่าง ๆ ต้องล้มลงต่อเนื่องเป็นลูกโซ่ ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้เสนอให้มีการจัดตั้ง "สถาบันประกันเงินฝากอีกครั้งหนึ่ง" เพื่อชดเชยเงินคืนแก่ผู้ฝากเงินในกรณีที่สถาบันการเงินล้มเลิกกิจการ และไม่มีทรัพย์สินชำระคืนผู้ฝาก จึงได้มีการทำร่างกฎหมายว่าด้วย "สถาบันประกันเงินฝาก" ขึ้นตามแบบอย่างในต่างประเทศ² โดยให้สถาบันการเงินในระบบออกเงินสมทบตั้งเป็นกองทุนเพื่อชดเชยเงินฝากหากเกิดกรณีดังกล่าว³ แต่รัฐมนตรี

¹ คีรี การเจริญดี, วิชัย หิรัญวงศ์ และเตชา พงษ์อาจ, "สถาบันประกันเงินฝากแห่งประเทศไทย," เศรษฐกิจการคลังการธนาคาร อนุสรณ์นายเจริญ กลิ่นอวล, 7 มกราคม 2523, หน้า 181

² ส่วนวิจัยการเงิน ฝ่ายวิชาการธนาคารกสิกรไทย, "สถาบันประกันเงินฝาก: ฝันที่ใกล้เป็นจริง," ประชาชาติธุรกิจ (8-10 สิงหาคม 2534): 15

³ ไพศาล กุลมาลย์วิสัย, จรุง หนูขวัญ และสำรอง วาณิชยานนท์, "หลักกฎหมายสถาบันการเงินการแก้ไขวิกฤตการณ์การทางการเงิน," เอกสารประกอบการสัมมนาพนักงานอัยการชั้นผู้ใหญ่ ที่สำนักงานอัยการสูงสุด วันที่ 19-21 ธันวาคม 2533 (อัดสำเนา), ไม่เรียงหน้า

ว่าการกระทรวงการคลังในขณะนั้นไม่เห็นด้วยกับการจัดตั้งสถาบันประกันเงินฝากนี้ เพราะหากมีการก่อตั้งสถาบันประกันเงินฝากขึ้นในประเทศไทย ก็เท่ากับเป็นการยอมรับว่าสถาบันการเงินในประเทศไทยไม่มั่นคง⁴ ประกอบกับรัฐบาลเห็นว่าการประกันเงินฝากเป็นการชดใช้เงินให้เมื่อสถาบันการเงินล้มละลายแล้ว แต่การจัดระบบสถาบันการเงินให้มีความมั่นคงน่าจะเป็นการดำเนินการก่อน ในกรณีสถาบันการเงินมีปัญหาเริ่มแรก หากได้มีการช่วยเหลือกันทั่วๆ ก็ย่อมไม่ล้มละลายประชาชนก็ยังไม่มีความเดือดร้อน จึงได้คิดขยายขอบเขตการปฏิบัติงานของสถาบันการเงินฝาก มาเน้นในเรื่องการฟื้นฟูหรือจัดการดูแลพัฒนามาตั้งแต่ต้นและน่าจะประหยัดค่าใช้จ่ายมากกว่า ดังนั้นรัฐบาลจึงได้ออกพระราชกำหนดแก้ไขพระราชบัญญัติธนาคารแห่งประเทศไทยพ.ศ. 2428 พ.ศ. 2528 หมวด 5 ทวิ นั้นให้มีการจัดตั้ง "กองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน กองทุนจึงเป็นองค์กรที่ให้ความช่วยเหลือในทางการเงินแก่สถาบันการเงินที่ประสบปัญหาเพื่อรักษาระบบสถาบันการเงินทั้งระบบให้มั่นคง และให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนผู้ฝากเงินหากสถาบันการเงินล้มไป"⁵

ในเดือนมีนาคม 2534 กระทรวงการคลัง ได้มีแนวความคิดในการเปลี่ยนบทบาทของกองทุน เพื่อการฟื้นฟูมาเป็นสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงิน คือ ให้มีการประกันเงินฝากเหมือนกับประเทศสหรัฐอเมริกา รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ได้ตั้งคณะกรรมการขึ้นมาเพื่อพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติสถาบันประกันเงินฝากอีกครั้ง โดยเปลี่ยนตั้งชื่อใหม่เป็น ร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ฝากเงินโดยนำเอาร่างพระราชบัญญัติประกันเงินฝากฉบับเดิมมาแก้ไข

⁴ ฝ่ายวิชาการ ธนาคารกสิกรไทย, "สถาบันประกันเงินฝาก : ฝันที่ใกล้เป็นจริง," ประชาชาติธุรกิจ

⁵ ไพศาล กุลมาลย์วิสัย, จรุง หนูขวัญ และสำรอง วาณิชชยันท์, "หลักกฎหมายสถาบันการเงินการแก้ไขวิกฤติการณ์ทางการเงิน," ไม่เรียงหน้า

เพิ่มเติม ซึ่งได้ยกวางเสร็จแล้ว แต่ยังมีได้เข้าสู่การพิจารณาของสภา⁶

5. โครงสร้างทางกฎหมายของสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงิน

(1) การบริหารงานสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินการมีการบริหารงานในรูปแบบคณะกรรมการ โดยมีคณะกรรมการจำนวน 9 คน โดยมีผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย, ปลัดกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และผู้แทนจากธนาคารแห่งประเทศไทย เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจแต่งตั้งกรรมการและเลขานุการ ไม่เกิน 3 คน⁷ ซึ่งกรรมการมีสองประเภท ประเภทแรกเป็นโดยตำแหน่งประเภทหลังโดยการแต่งตั้งไม่มีการห้ามไม่ให้ผู้แทนสถาบันการเงินมาเป็นกรรมการและไม่มีบทบัญญัติห้ามถือหุ้นหรือเป็นกรรมการในสถาบันการเงิน

(2) ทรัพย์สินของเงินทุน สถาบันประกันเงินฝาก มีรายได้ดังต่อไปนี้

- 1 รับโอนกิจการ ทรัพย์สินหนี้สินจากกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงิน⁸

- 2 จากธนาคารแห่งประเทศไทยโดยการกู้ยืม, โดยการออกเงินตราออกและเงินลมทบ⁹

⁶ ไพศาล กลุมาลย์วิสัย, "แบงก์พาณิชย์ตีปีกยกกองทุนเห็นด้วยเป็นสถาบันประกันเงินฝาก," มติชน (25 มีนาคม 2534)

⁷ ร่างพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงิน มาตรา 13 และมาตรา 15

⁸ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 9

⁹ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 7 วรรคสองและวรรคสาม และมาตรา 9

- 3 จากดอกผลหรือจากการลงทุน¹⁰
- 4 จากสถาบันสมาชิกของสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงิน โดยสถาบันสมาชิกต้องชำระเบี้ยประกัน ตามที่สถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงิน กำหนดขึ้น อาจคำนวณจากยอดเงินฝากทั้งสิ้น หรือยอดเงินฝากที่ประกัน หรือยอดเงินฝากที่ประกันและยอดเงินฝากทั้งสิ้น หักด้วยยอดเงินฝากที่ประกันอีกอัตราหนึ่งรวมกัน แต่ต้องไม่เกินร้อยละ 0.5 ต่อปี และได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี และอาจกำหนดเบี้ยประกันแตกต่างกันในแต่ละประเภทของสถาบันการเงินก็ได้ และมีเงินเพียงพอ สถาบันประกันเงินฝากอาจงดเรียกเก็บเงินก็ได้¹¹

(3) การเป็นสมาชิกของสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินจะเป็นการบังคับ¹²

(4) การคุ้มครองผู้ฝากเงิน สถาบันคุ้มครองเฉพาะผู้ฝากเงิน ที่ได้ฝากเงินไว้กับสมาชิกของสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงิน สำหรับจำนวนเงินที่คุ้มครองผู้ฝากแต่ละรายเป็นสำคัญ¹³ ส่วนบุคคลที่เป็นผู้บริหารหรือคู่สมรสหรือบุตรของผู้บริหารไม่ได้รับความคุ้มครอง¹⁴

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 12

¹¹ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 29

¹² เรื่องเดียวกัน, มาตรา 29

¹³ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 34 วรรค 4 และ วรรค 6

¹⁴ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 3 วรรค 5

6. อำนาจหน้าที่ของสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงิน

(1) อำนาจหน้าที่ทั่วไป ได้แก่อำนาจในการนิติกรรมต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพย์สิน อาทิ ชื่อ ขาย ชื่อหุ้นในสถาบันการเงิน หรือให้แก่สถาบันการเงินกู้ยืมเงิน หรือทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวเนื่องในการจัดการให้สำเร็จวัตถุประสงค์ของสถาบันประกันเงินฝาก¹⁵

(2) อำนาจหน้าที่ในการควบคุมกำกับสถาบันสมาชิก การดำเนินธุรกิจของสถาบันการเงิน ย่อมมีความเสี่ยงอยู่เสมอและหากรัฐบัญญัติกฎหมายควบคุมกำกับการทำธุรกรรมของสถาบันทุกชั้นตอน ย่อมก่อให้เกิดปัญหาและความล่าช้าในการทำธุรกรรม และอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่สถาบันการเงินทั้งระบบ แต่ในทางตรงข้าม เมื่อไม่มีการควบคุมกำกับอาจมีสถาบันการเงินบางแห่งทำธุรกรรมที่มีความเสี่ยง เพราะถือว่ามิมีสถาบันประกันเงินฝากคอยให้ความช่วยเหลือทางการเงิน

ดังนั้น เพื่อป้องกันปัญหาดังกล่าว ร่างพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงิน หมวด 5 "การกำกับและควบคุมสมาชิก" จึงได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับการให้อำนาจของสถาบัน ควบคุมกำกับสถาบันการเงิน ดังนี้

(2.1) กำหนดขอบเขตการโฆษณาของสถาบันสมาชิก และการให้สถาบันสมาชิกนำเอาทรัพย์สินไปประกัน¹⁶

(2.2) สั่งให้สถาบันสมาชิกรายงานลับได้¹⁷ แต่ไม่มีอำนาจในการเข้าไปตรวจสอบ เว้นแต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังจะมอบหมาย¹⁸

¹⁵ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 12

¹⁶ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 40

¹⁷ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 41

¹⁸ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 42

(2.3) ขอข้อมูลจากหน่วยงานที่ควบคุมกำกับสถาบันสมาชิก¹⁹

(2.4) ในกรณีที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานอื่นของทางการที่กำกับ หรือธนาคารแห่งประเทศไทยแล้ว สถาบันจึงมีอำนาจในการสั่งให้สถาบันการเงินแก้ไขการกระทำใดๆ อาทิ เช่น เพิ่มทุน-ลดทุน ถอดถอนกรรมการ, โอนทรัพย์สินและหนี้สินสิ่งเล็กกิจการสถาบันการเงิน²⁰ หรือเข้าไปควบคุมสถาบันการเงิน²¹

(2.5) ร้องขอต่อศาลให้หน่วยคดีที่สถาบันสมาชิกถูกฟ้องล้มละลายและก่อนศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด²² แล้วเข้าไปฟื้นฟู

(2.5) เป็นผู้ชำระบัญชี แต่จะชำระบัญชีได้ต่อเมื่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังได้แต่งตั้ง²³

7. วิธีการให้ความช่วยเหลือทางการเงิน

เมื่อสถาบันการเงินได้ประสบวิกฤติการทางการเงิน สถาบันประกันเงินฝากไปช่วยเหลือทางการเงิน ซึ่งอาจจำแนกได้ดังต่อไปนี้

(1) การฝากเงินแก้ไขปัญหาการขาดสภาพคล่องชั่วคราว ในกรณีที่สถาบันการเงินนั้นขาดสภาพคล่องชั่วคราว แต่ไม่หมายถึงการขาดความมั่นคง สถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินจะใช้วิธีฝากเงินเพื่อแก้ไขปัญหาการขาดสภาพ

¹⁹ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 43

²⁰ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 44

²¹ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 50

²² เรื่องเดียวกัน, มาตรา 38

²³ เรื่องเดียวกัน, มาตรา 12 (9) และ มาตรา 59

คลองชั่วคราว^{๒๔} และเมื่อสถาบันการเงินกลับคืนสู่สภาพคล่องตามปกติได้แล้ว โดยการขายสินทรัพย์สภาพคล่อง สถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินก็จะถอนเงินฝากคืน ซึ่งหลักการดังกล่าวนี้เป็นหลักการเดียวกันกับ การที่กองทุนเพื่อการฟื้นฟูได้นำไปช่วยเหลือสถาบันการเงินที่ขาดสภาพคล่องมาแล้ว

(๒) การให้กู้ยืมเงิน^{๒๕} การให้กู้ยืมเงินในที่นี้สถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินจะให้สถาบันการเงินที่ประสบวิกฤติการณ์ทางการเงินกู้ยืมเงิน ในอัตราดอกเบี้ยตลาดหรือในอัตราดอกเบี้ยต่ำซึ่งในการให้กู้ยืมเงินอัตราดอกเบี้ยต่ำโดยมีพันธบัตรรัฐบาลเป็นประกันดังกล่าวข้างต้นนั้น ในทางปฏิบัติสถาบันการเงินที่มาขอกู้ยืมเงินจะดำเนินการโดยนำพันธบัตรรัฐบาลมาจำนำเป็นประกันเท่าจำนวนเงินกู้ที่ได้รับไป เช่น ได้รับอนุมัติเงินกู้ 500 ล้านบาท สถาบันการเงินผู้กู้จะต้องนำพันธบัตรรัฐบาลรวมกันมีจำนวน 500 ล้านบาท มาจำนำเป็นประกัน ในกรณีที่สถาบันการเงินผู้กู้ไม่มีพันธบัตรก็จำเป็นต้องจัดหาเงินจากแหล่งอื่นให้เพียงพอเพื่อซื้อพันธบัตรรัฐบาลมาจำนำเป็นประกันเงินกู้จำนวนดังกล่าว แล้วนำเงินกู้นั้นไปใช้คืนเงินที่กู้ยืมมาในตอนแรก ส่วนสิทธิการรับดอกเบี้ยจากพันธบัตรรัฐบาลก็ยังคงเป็นของสถาบันการเงินผู้กู้ทั้ง ๒ กรณี

(๓) ชื่อสิทธิเรียกร้องของสถาบันการเงิน^{๒๖} ที่ยังไม่ครบกำหนดชำระแต่ต้องเป็นหนี้ที่มีคุณภาพ

^{๒๔} เรื่องเดียวกัน, มาตรา 12 อนุมาตรา (๔)

^{๒๕} เรื่องเดียวกัน อนุมาตรา (๒)

^{๒๖} เรื่องเดียวกัน อนุมาตรา (๑)

(4) การซื้อหุ้นเพิ่มทุน

ตามร่างพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินไม่ได้กำหนดเป็นหลักเกณฑ์เอาไว้โดยชัดว่า กรณีไหนบ้างที่สถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินจะช่วยเหลือทางการเงินแก่สถาบันการเงิน โดยวิธีการซื้อหุ้นเพิ่มทุน แต่เมื่อพิจารณาเหตุในการที่สถาบันการเงินเพิ่มทุนมี สองกรณี กรณีแรกเมื่อสถาบันการเงินมีเงินฝากจำนวนมาก แต่เนื่องจากเงินกองทุนมีจำนวนน้อยสถาบันการเงินจึงไม่สามารถให้สินเชื่อได้ตามที่ต้องการจึงทำให้สถาบันการเงินมีสภาพคล่องสูง ดังนั้นสถาบันการเงินจึงต้องใช้วิธีการเพิ่มเงินกองทุนให้มีจำนวนมากกว่าเดิม โดยการออกหุ้นเพิ่มทุน กรณีที่สองเมื่อสองสถาบันการเงินประสบวิกฤติการณ์ทางการเงิน ถึงขั้นเงินกองทุนเสื่อมหรืออยู่ในฐานะหรือการดำเนินงานอาจเป็นอันตรายต่อประโยชน์ของประชาชน ในกรณีเช่นนี้ธนาคารแห่งประเทศไทยอาจสั่งให้สถาบันการเงินดังกล่าวลดทุนแล้วเพิ่มทุนโดยการออกหุ้นใหม่²⁷ หรือสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินเมื่อได้รับการร้องขอจากธนาคารแห่งประเทศไทยเข้าไปสั่งให้สถาบันการเงินลดทุน แล้วเพิ่มทุนโดยการออกหุ้นใหม่²⁸ หักที่สถาบันการเงินออกมาดังกล่าวนี้ เมื่อนำออกจำหน่ายประชาชนโดยทั่วไปจะไม่นิยมซื้อเพราะภาพพจน์ของเงินกองทุนเสื่อมหรือสถาบันการเงินขาดความมั่นคง

ดังนั้นเพื่อเป็นการช่วยเหลือทางการเงินแก่สถาบันการเงินให้สามารถดำเนินธุรกิจตามปกติสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินอาจซื้อหุ้นเพิ่มทุนในสถาบันการเงิน

²⁷ พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 มาตรา 24 ที่แก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา 16 แห่งพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์พ.ศ. 2505 พ.ศ. 2528 และพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบริษัทเงินทุน พ.ศ. 2522 มาตรา

²⁸ ร่างพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินมาตรา 44อนุมาตรา (2)

ในการที่สถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินจะให้ความช่วยเหลือสถาบันการเงินที่ประสบวิกฤติการณ์ทางการเงินหรือไม่นั้น เป็นดุลยพินิจและเมื่อใช้ดุลยพินิจในการช่วยเหลือแล้วการที่สถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินจะนำเอาวิธีการใดมาใช้ อาทิ การฝากเงินเพื่อแก้ไขปัญหาคารขาดสภาพคล่องการให้กู้ยืมเงิน การซื้อหุ้นเพิ่มทุน เป็นดุลยพินิจของสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินแต่ต้องเป็นดุลยพินิจบนพื้นฐานของความสุจริตและรักษาผลประโยชน์ของสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงิน เพราะหากเป็นการใช้เงินเพื่อช่วยเหลือมากกว่าจำนวนเงินที่จ่ายเป็นค่าทดแทนแก่ผู้ฝากเงินที่จ่ายแล้ว สถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินอาจจะไม่ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สถาบันการเงินดังกล่าวนี้ก็ได้

8. การโอนทรัพย์สิน และการรวมหรือควบกิจการ

ในกรณีที่สถาบันการเงินใดประสบวิกฤติการณ์ทางการเงินจนเป็นเหตุทำให้สถาบันการเงินนั้น ๆ อยู่ในฐานะอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชน หากปรากฏว่าสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงิน ได้รับการร้องขอจากหน่วยงานที่ควบคุมกำกับสถาบันการเงินแล้ว สถาบันประกันเงินฝาก มีวิธีการแก้ไขปัญหของสถาบันสมาชิกโดยการ ขายกิจการ หรือโอนทรัพย์สิน และหนี้สินให้แก่สถาบันการเงินที่รับโอนหรือยอมรับกิจการ ในการนี้สถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินอาจให้สถาบันการเงินที่รับโอนหรือรับควบนั้น^{๒๖} กู้เงินจากสถาบันก็ได้^{๒๗} และได้รับการควบกิจการ^{๒๘} ในกรณีไม่มีสถาบันการเงินไหนรับโอนทรัพย์สินหรือยอมรับควบกิจการ รัฐอาจจัดตั้งสถาบันการเงินไหนรับโอน

^{๒๖} เรื่องเดียวกัน, มาตรา 44 อนุมาตรา(4)

^{๒๗} เรื่องเดียวกัน มาตรา 48

^{๒๘} เรื่องเดียวกัน มาตรา 47

ทรัพย์สินหรือยอมควมกิจการ รัฐอาจจัดตั้งสถาบันการเงินขึ้นมารับโอนก็ได้^{๓๒}

นอกจากสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินจะมีอำนาจในการสั่งให้โอนทรัพย์สินและหนี้สินแล้ว ยังมีอำนาจในการสั่งให้รวมหรือควบสถาบันการเงินที่ประสบปัญหานั้น^{๓๓} เข้ากับสถาบันการเงินที่ยินยอมรับรวมหรือควบ ซึ่งในกรณีเช่นนี้ เงินฝากของผู้ฝากเงินได้รับการคุ้มครองเต็มตามจำนวนที่ฝาก

นอกจากสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินมีอำนาจในการสั่งให้โอนทรัพย์สินและหนี้สินของสถาบันการเงินที่ประสบปัญหา ไปให้สถาบันการเงินแห่งอื่นที่รับโอนสั่งให้สถาบันการเงินที่ประสบปัญหาไปรวมหรือควบเข้ากับสถาบันการเงินอีกแห่งหนึ่งแล้วสถาบันประกันเงินฝากอาจกระทำการใด เพื่อให้สถาบันการเงินนั้นพ้นจากฐานะอันอาจเป็นอันตรายต่อประโยชน์ของประชาชน เช่น การสั่งให้ลงทุนแล้วสั่งให้เพิ่มทุนหรือสั่งให้แก้ไขฐานะหรือสั่งให้หยุดกิจการ^{๓๔} ซึ่งอำนาจในส่วนหลังนี้เป็นอำนาจของธนาคารแห่งประเทศไทย

มีข้อที่น่าสังเกตว่า เมื่อพิจารณาถึงการที่สถาบันการเงินต้องตกอยู่ในฐานะหรือการดำเนินการอยู่ในลักษณะอันอาจเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ประโยชน์ของประชาชนนั้น^{๓๕} มีความหมายกว้างและสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินสามารถตีความ บทบัญญัติมาตราดังกล่าวให้สถาบันการเงินที่ประสบปัญหาต้องตกอยู่ภายใต้การดำเนินงานของสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงิน อันเป็นเหตุให้ผู้

^{๓๒} เรื่องเดียวกัน มาตรา 44 อนุมาตรา (4)

^{๓๓} เรื่องเดียวกัน อนุมาตรา (4) และอนุมาตรา (5)

^{๓๔} เรื่องเดียวกัน อนุมาตรา (1)

^{๓๕} พระราชบัญญัติการธนาคารพาณิชย์ พ.ศ. 2505 มาตรา 24 ทวิ

และพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจบริษัทเงินทุน มาตรา 57

ถือหุ้นในสถาบันการเงินได้รับความเสียหายจากการที่สถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินเข้าไปจัดการโอนทรัพย์สินและหนี้สินหรือรวบรวมไปให้สถาบันการเงินอีกแห่งหนึ่งได้

9. การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้ฝากเงิน (การจ่ายเงินทดแทน)

ตามที่ได้ศึกษามาแล้วในหัวข้อที่ 7 และ 8 ว่าเมื่อสถาบันการเงินใดประสบวิกฤตการณ์ทางการเงินหรืออยู่ในฐานะอันอาจเป็นอันตรายต่อประโยชน์ของประชาชนสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินมีอำนาจใช้ดุลยพินิจในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินหรือการล้งให้โอนทรัพย์สินและหนี้สินหรือล้งให้มีการรวมหรือควบเข้ากับสถาบันการเงินอีกแห่งหนึ่งได้ แต่ถ้าหากปรากฏว่าสถาบันการเงินดังกล่าวนั้นมีหนี้สินมากกว่าทรัพย์สิน ในกรณีเช่นนี้สถาบันก็อาจปล่อยให้ไปตามระบบกลไกของตลาดหรือของกระบวนการยุติธรรมแล้วแต่กรณี และสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินมีหน้าที่จ่ายเงินทดแทนแก่ผู้ฝากเงิน โดยมีหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) หลักเกณฑ์ในการจ่ายเงินทดแทนให้แก่ผู้ฝากเงิน

สถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินจะจ่ายเงินทดแทนให้แก่ผู้ฝากเงินต่อเมื่อปรากฏว่าสถาบันการเงินนั้น ๆ ถูกเพิกถอนใบอนุญาต หรือถูกฟ้อง ศาลล้งพิทักษ์ทรัพย์สินเด็ดขาด หรือถูกหน่วยงานอื่นเข้าควบคุม

(2) บุคคลผู้ได้รับความคุ้มครอง

ตามร่างพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงิน ได้กำหนดนิยามเงินฝากและเงินฝากที่ได้รับการประกัน นอสรูปความได้ว่า เงินที่สถาบันการเงินรับฝากหรือรับกู้ยืมจากประชาชนโดยมีความผูกพันที่จะต้องจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝาก ยกเว้นเงินดังกล่าวเป็นเงินที่รับฝากจากบุคคลผู้มีตำแหน่งเป็นกรรมการ

ผู้บริหารในระดับสูง ในสถาบันการเงินนั้น^{๑๑}

ดังนั้น บุคคลที่ได้รับความคุ้มครองจึงหมายถึง บุคคลทุกคนที่ฝากเงินหรือถือตัวเงิน ในสถาบันการเงิน ส่วนบุคคลที่ไม่ได้รับความคุ้มครอง มีดังนี้

1. กรรมการ ผู้จัดการ รองผู้จัดการ ผู้ช่วยผู้จัดการ สมุหบัญชี หรือบุคคลอื่นซึ่งทำหน้าที่ในลักษณะดังกล่าว ซึ่งมีเงินฝากในสถาบันการเงินที่ตนดำรงตำแหน่งอยู่นั้น และรวมถึงเงินฝาก
2. คู่สมรส บุตรที่ยังไม่บรรลุนิติภาวะของบุคคลดังกล่าว
3. เงินฝากของนิติบุคคลอื่น ๆ ตามที่สถาบันประกาศเอาไว้ในราชกิจจานุเบกษา

ซึ่งบุคคลดังกล่าว มีส่วนในการบริหารหรือมีความเกี่ยวข้องกับผู้บริหาร เมื่อผู้บริหารได้บริหารงานจนเป็นเหตุให้สถาบันการเงินได้รับความเสียหายบุคคลดังกล่าวหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องบุคคลใดจึงไม่ควรได้รับการคุ้มครอง ทั้งนี้คณะกรรมาธิการพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ฝากเงิน มาตรา ๓ วรรคห้า ในส่วนที่เกี่ยวกับความหมาย "เงินฝากที่ประกัน" และให้ยกเว้นไม่รวมถึงเงินฝากของบุคคลตามที่ได้กล่าวข้างต้น ดังนี้

"ผู้บริหารของสถาบันการเงิน ไม่ว่าจะเป็นกรรมการ ผู้จัดการ ฯลฯ ไม่สมควรได้รับการประกัน (เพราะบุคคลเหล่านี้โดยหน้าที่ก็ต้องรับผิดชอบต่อการที่นำเงินฝากของบุคคลอื่น มาลงทุนหาผลประโยชน์อยู่แล้ว) นอกจากนั้น ยังเป็นไปได้ว่าหากรับประกันเงินฝากของบุคคลผู้มีอำนาจในการจัดการดังกล่าว อาจเป็นแรงจูงใจให้มีการสร้างบัญชี ในกรณีที่สถาบันการเงินนั้นเกิดภาวะวิกฤติ

^{๑๑} ร่างพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงิน: มาตรา ๓ วรรค ๕

ผู้ฝากอื่น ๆ ที่เห็นว่าไม่ควรได้รับการประกัน สถาบันมีอำนาจกำหนดได้ โดยประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาได้"^{๓๗}

ซึ่งหลักการดังกล่าวนี้ รัฐได้เคยนำมาใช้ในการให้ความช่วยเหลือผู้ถือสัญญาใช้เงินในบริษัทเงินทุนแห่งหนึ่ง แต่ไม่ช่วยบุคคลตามที่กล่าวมาในข้างต้น หรือบุคคลที่เกี่ยวข้องกับกรรมการ ผู้บริหารของสถาบันการเงินที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต และรวมถึงบริษัทในเครือด้วย"^{๓๘}

(๓) วิธีการจ่ายเงิน

- (1) ต้องมีการหักลบค่านี้ออกของผู้ฝากกับสถาบันการเงิน
- (2) จ่ายตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด เช่น จ่ายเป็นเงินสด เช็ค โอนเข้าบัญชีธนาคารใหม่
- (3) ต้องจ่ายโดยรวดเร็ว เพราะสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินผู้รับประกัน ส่วนผู้ฝากเป็นบุคคลภายนอกจากการที่สถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินรับประกันเงินฝากจากสถาบันการเงิน ดังนั้น หากสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินชำระช้าหรือชำระไม่ครบด้วยเหมือนกองทุน เช่น จะชำระให้ครบภายใน 10 ปี เช่นนี้ ผู้ฝากมีอำนาจฟ้องคดีแพ่งได้
- (4) จ่ายให้แก่เจ้าของบัญชีเงินฝาก

(4) การรับช่วงสิทธิ

เมื่อสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินได้จ่ายเงินทดแทนให้แก่ผู้ฝากแล้ว จะได้รับช่วงสิทธิในการขอรับชำระหนี้จากผู้ชำระบัญชีหรือเจ้าพนักงาน

^{๓๗} เรื่องเดียวกัน

^{๓๘} นภพร เรื่องลุลล, "ปิดทรัสต์เปลี่ยนตัว," ใน ฝากเงินให้รวย, หน้า 60.

พนักงานรับเงินได้แล้วแต่กรณี และในขณะเดียวกันผู้ฝากเงินที่ได้
รับค่าทดแทนแล้ว แต่ยังไม่เต็มตามจำนวนที่ฝากเงินย่อมมีสิทธิขอรับชำระหนี้ใน
ส่วนนั้นจากผู้ชำระบัญชีหรือผู้พิทักษ์ทรัพย์แล้วแต่กรณี เช่นเดียวกัน

ในกรณีผู้ฝากเงินคนใดไม่มาขึ้นคำร้องขอรับชำระเงินค่า
ทดแทนจากสถาบันการเงินภายใน 1 ปี ถือว่าหมดสิทธิที่จะขอรับจากสถาบัน ใน
กรณีนี้สถาบันจะส่งเงินดังกล่าวไปให้ผู้ชำระบัญชีหรือเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์
แล้วแต่กรณี^{๓๓}

^{๓๓} ร่างพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงิน, มาตรา 37 และมาตรา

การเปรียบเทียบบทบาทของสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินของไทยกับของสหรัฐอเมริกาและกองทุน

ก. อำนาจหน้าที่ในการควบคุมกำกับและอื่น ๆ

	ไทย	สหรัฐ	กองทุน
1. ออกกฎระเบียบให้สถาบันการเงินปฏิบัติตาม	ไม่มี	มี	ไม่มี
2. อำนาจในการตรวจสอบสถาบันการเงิน	ไม่มี	มี	ไม่มี
3. กำหนดอัตราเบี้ยประกันโดยอิสระ	ไม่มี	มี	ไม่มี
4. ให้สถาบันการเงินรายงานลับ	มี	มี	ไม่มี
5. ขอตรวจดูรายงานที่หน่วยงานอื่น ๆ ตรวจสอบโดยหน่วยงานนั้น	มี	มี	ไม่มี
6. สั่งให้สถาบันการเงินใด ๆ หยุดกระทำการอันไม่เหมาะสม หากไม่เชื่อจะถูกถอดถอนกรรมการผู้บริหาร	ไม่มี*	มี	ไม่มี
7. ให้ความยินยอมในการที่สถาบันการเงินจะรวมควบกิจการเข้าด้วยกัน	ไม่มี	มี	ไม่มี
8. มีอำนาจแต่งตั้งตนเองเป็นผู้ชำระบัญชี	ไม่มี	มี	ไม่มี
9. การสั่งลงทุนเพิ่มทุน	ไม่มี	มี	ไม่มี

* เป็นอำนาจของธนาคารแห่งประเทศไทยและธนาคารแห่งประเทศไทย อาจมอบหมายให้สถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินดำเนินการก็ได้

ข. วิธีการให้ความช่วยเหลือหรือคุ้มครองผู้ฝากเงิน

	ไทย	สหรัฐ	กองทุน
1. มีหน้าที่ต้องจ่ายเงินทดแทนให้แก่ผู้ฝากเงิน ในกรณี สถาบันสมาชิกล้มละลาย หรือถูกเพิกถอนใบอนุญาต	มี	มี	ไม่มี
2. โอนทรัพย์สิน, ควบคุมกิจการของสถาบันสมาชิกที่มีปัญหา	ไม่มี*	มี	ไม่มี
3. มีการกำหนดคุณสมบัติของสถาบันการเงินที่จะได้รับ การฟื้นฟู คือการขาดทุนไม่ได้เกิดจากการกระทำ ทุจริตของผู้บริหาร	ไม่มี	มี	ไม่มี
4. ตั้งธนาคารใหม่ได้ (New Bank)	มี	มี	ไม่มี
5. ขออนุญาตหน่วยงานอื่นที่ตั้งธนาคาร เชื่อม (Bridge Bank)	มี	มี	ไม่มี
6. มีขั้นตอนในการแก้ไขปัญหาของสถาบันการเงิน โดยมีกฎเกณฑ์ที่ระบุเอาไว้ โดยแบ่งปัญหาออก เป็นสองระดับ คือ			
1. In Danger of Default			
2. Default	มี	มี	ไม่มี
7. มีอิสระในการตัดสินใจ	มี	มี	ไม่มี

* เป็นอำนาจของธนาคารแห่งประเทศไทย แต่ธนาคารแห่งประเทศไทย
อาจมอบหมายให้สถาบันประกันเงินฝากดำเนินการต่อได้

เมื่อเปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ของสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินของ
ไทย และ FDIC และกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาสถาบันการเงินแล้ว วิธี
การให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สถาบันการเงินเหมือนกัน คือ สถาบันคุ้ม
ครองผู้ฝากเงินและ FDIC มีหน้าที่ต้องรับประกันเงินฝากในสถาบันการเงิน
ส่วนกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ ไม่มีหน้าที่ในการรับประกันเงินฝาก สถาบันคุ้มครองผู้
ฝากเงิน FDIC และกองทุนมีวิธีการให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่สถาบัน
การเงินที่ประสพวิกฤติเหมือนกัน แต่ต่างกันตรงที่สถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงิน FD
และ FDIC มีกฎเกณฑ์ในการช่วยเหลือคุ้มครองผู้ฝากเงินเหมือนกัน แต่ต่างกัน
ตรงที่ว่าสถาบันคุ้มครองผู้ฝากเงินของไทยและ FDIC มีกฎหมายกำหนดให้มีหน้า
ที่ต้องจ่ายเงินทดแทนแก่ผู้ฝากเงินส่วนกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ นั้นกฎหมายไม่ได้
กำหนดไว้ให้มีหน้าที่ แต่ปล่อยให้เป็นดุลยพินิจของกองทุนเพื่อการฟื้นฟูฯ